

[Holger Eriksen.]

det private byggeri, vil der blive kastet færre obligationer på markedet, og det kan tendere i retning af et bedre kursniveau. Men her må man erindre, at der i forvejen er et meget, meget stort antal byggearbejder, der er påbegyndt, og denne virkning vil derfor først komme på et meget sent tidspunkt. På den anden side er der jo ikke spor tvivl om, at i det lange løb bliver det som hidtil tilbud og efterspørgsel, der bestemmer kursniveauet, og selve den omstændighed, at man drager en halv milliard kroner ud af omsætningen, kan jo ikke i sig selv medføre en stimulering af efterspørgslen. Medens der ikke synes at være tvivl om, at købekraften bør nedsættes, er det vel et åbent spørgsmål, om man samtidig skulle tilstræbe en likviditetsstramning, hvad destruering af den halve milliard vil betyde.

I denne forbindelse må jeg beklage, at man ikke som forudsat i det oprindelige lovforslag har nøjedes med at binde den nævnte halve milliard. Når man afskriver den på statens mellemregnskab med nationalbanken, er den borte for bestandig. Men hvem tør garantere, at vi ikke på et eller andet tidspunkt står i en situation, hvor en krise gør det nødvendigt at stimulere købekraften for at undgå arbejdsløshed? I så fald var det rart at have denne halve milliard i reserve.

I øvrigt er det min opfattelse, at det lovforslag, der nu behandles, i hvert fald på ét punkt er bedre end det oprindelige, og det er med hensyn til levedsmidlerne, hvor skatten efter det første forslag ensidigt faldt på byboerne, medens landbrugerne og de, der havde nøje forbindelse med disse, kunne klare frisag. Til gengæld lider det under, at der ikke gives nogen form for kompensation til dem, hvis indtægt ligger under grænsen for betaling af statskat, altså dem, der burde have et kontant tilskud til gengæld for de forhøjede varepriser. Der findes utvivlsomt adskillige arbejdere, navnlig på landet, hvor beskæftigelsesforholdene ikke er alt for stabile, der kommer ind under

denne kategori, og det gælder ikke blot for dem, der ikke har børn; hvis børnetilskuddene er afstemt efter den merudgift, som omsætningsskatten vil medføre for børnenes budget, vil ægteparret komme til at savne dækning for den stigning, der sker i deres egne udgifter.

Men værre er det med det, der er enighed om for det følgende år. Her er hensynet til statskassen helt elimineret, hvis der da ikke indtræder en situation, hvor alle de fire partier, der er med i forliget, erkender at der må iværksættes ekstraordinære foranstaltninger. Hensigten er alene, som den højtærede handelsminister har givet udtryk for i et foredrag, at flytte en væsentlig del af skatterne fra den direkte til den indirekte sektor. Jeg er ikke enig med den højtærede handelsminister i, at det er noget eftertragtelssværdigt, og jeg kan endnu mindre se det rigtige i, at man derigennem bruger selve skatterne som en indkomstudlignende faktor, således som jeg i øvrigt har set at den højtærede undervisningsminister i sin grundlovstale har opstillet det som et mål. Det rejser det spørgsmål, om det er samfundsmæssig forsvarligt at gøre forskellen mellem rige og fattige endnu større, end den er i forvejen, og hvis dette spørgsmål besvares med et nej, så kommer det næste: hvilke midler vil man da bruge for at komme noget af den store ulighed til livs?

Hvad selve omsætningsafgiften angår, behøver man, som jeg nævnte under første behandling, ikke omhyggelige udregninger for at fastslå, at den procentuelt rammer dem med de små indtægter hårdere end dem, der har de store. Og ser man så på de skattelettelser, der gives næste år som kompensation for omsætningsafgiften, viser det sig, at en mand med 6 000 kr. i skattepligtig indkomst får en skattelettelse på ca. 60 kr. årlig. Der skal ikke meget omsætningsafgift til, før disse 60 kr. er borte. For de lidt højere indkomstklasser er lettelsen 288 kr. årlig, og for borgere med en skattepligtig indkomst, som ligger på et beløb fra